

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Igora Belka a z členov Ing. JUDr. Miroslava Gavalca, PhD. a JUDr. Eleny Berthotyovej, PhD. v právnej veci navrhovateľa: **S.K.S.S.**, nar. X., štátneho príslušníka Čínskej ľudovej republiky (ďalej len Čína), naposledy v zahraničí bytom obec R., okres K., Čína, aktuálne s miestom pobytu Pobytový tábor Migračného úradu Ministerstva vnútra Slovenskej republiky Rohovce, zastúpeného JUDr. Dašou Knoškovou, pracovníčkou Slovenskej humanitnej rady so sídlom Páričkova 18, Bratislava proti odporcovi: **Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky – Migračný úrad** so sídlom Pivonková 6, Bratislava o preskúmanie rozhodnutia odporcu ČAS: MU-614-28/PO-Ž-2010 zo dňa 13.4.2011, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 9Saz 25/2011-105 zo dňa 26. októbra 2011 takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 9Saz 25/2011-105 zo dňa 26. októbra 2011 **z m e ň u j e** tak, že rozhodnutie odporcu ČAS: MU-614-28/PO-Ž-2010 zo dňa 13.4.2011 **z r u š u j e** a vec mu **v r a c i a** na ďalšie konanie.

Navrhovateľovi náhradu trov konania **nepriznáva**.

O d ô v o d n e n i e :

I. Predmet veci

Napadnutým rozhodnutím rozsudkom krajský súd potvrdil rozhodnutie ČAS: MU-614-28/PO-Ž-2010 zo dňa 13.4.2011 odporcu, ktorým podľa § 13 ods. 1, § 13c ods. 1 zákona č. 480/2002 Z.z. o azyle a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení platnom v čase vydania napadnutého rozhodnutia (ďalej len zákon o azyle) navrhovateľovi neudelil azyl na území Slovenskej republiky a neposkytol mu doplnkovú ochranu.

Krajský súd v dôvodoch rozsudku uviedol, že po preskúmaní napadnutého rozhodnutia odporcu dospel k názoru, že napadnuté rozhodnutie odporcu je potrebné potvrdiť ako vecne správne.

Krajský súd uviedol, že vo veci doplnil dokazovanie zabezpečením kópií všetkých výpovedí ďalších dvoch žiadateľov o azyl, s ktorými navrhovateľ pricestoval na Slovensko (Z.: spis odporcu ČAS: MU-156/PO-Ž-2010, Z.: spis odporcu ČAS: MU-154/PO-Ž-2010), ako aj rozhodnutiami súdov, vydanými vo veciach týchto dvoch žiadateľov o azyl.

Z kópií výpovedí, nachádzajúcich sa v spisovom materiáli, týkajúceho sa žiadateľa o azyl Z. (spis odporcu ČAS: MU-156/PO-Ž-2010) krajský súd zistil, že tento žiadateľ o azyl na polícii 2.4.2010 uviedol, že z Tibetu sa rozhodol odísť preto, lebo doma mali málo peňazí a preto sa chcel dostať do inej krajiny a tam sa zamestnať a pracovať, tiež preto, lebo doma bola zlá situácia a v Tibete sú nepokoje. Z domovskej dediny odišiel do mesta Nasa, kde sa stretol so strýkom, ktorý zaplatil inému mužovi zato, že ho dostane z Tibetu. Na letisku sa stretol s krajanmi Z. a W.W. (navrhovateľ) a spolu letecky vycestovali z Číny. Z. požiadal o azyl 3.4.2010 z dôvodu obavy o život, nakoľko v Tibete je zlá ekonomická situácia a je tam vojnový konflikt. V priebehu vstupného pohovoru uviedol, že pri nepokojoch v roku 1999 bol zbitý, tiež v roku 2001 a že deň pred výročím nepokojov z roku 2008 ich s Z. a S.S. rozhadzovali, pričom ich spozorovala hliadka polície. Pôvodne chceli, aby ich policajti zaistili, ale keďže jeden z nich začal utekať, začal za ním utekať aj Z. s druhým kamarátom. O podanom opravnom prostriedku voči negatívnemu rozhodnutiu odporcu vo veci Z. tunajší súd rozhodol rozsudkom zo dňa 16.2.2001 tak, že napadnuté rozhodnutie odporcu potvrdil z dôvodu jeho správnosti a zákonnosti rozhodnutia odporcu. Najvyšší súd Slovenskej republiky

rozsudkom z 13.7.2011 odvolaním napadnutý rozsudok tunajšieho súdu zmenil tak, že napadnuté rozhodnutie odporcu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Z kópií výpovedí, nachádzajúcich sa v spisovom materiáli, týkajúceho sa žiadateľa o azyl Z. (spis odporcu ČAS: MU-154/PO-Ž-2010) krajský súd zistil, že tento žiadateľ o azyl na polícii 2. a 3.4.2010 uviedol, že z Tibetu sa rozhodol odísť preto, lebo doma mali málo peňazí a preto sa chcel dostať do inej krajiny, v ktorej by sa mohol zamestnať a pracovať. Doma sa s kamarátmi "D. a G.", resp. C. a S.S." preto rozhodli, že vycestujú do Švajčiarska. Tento žiadateľ o azyl požiadal z dôvodu obavy o život, pretože v Tibete je zlá ekonomická situácia a pretrváva tam vojnový konflikt. V priebehu vstupného pohovoru uviedol, že s W.W. a Z. sa zoznámil v práci (na stavbe), že písali letáky a rozhádzovali ich 13.3.2010 v Ganzi, pričom boli spozorovaní hliadkou polície pred ktorou zutekali. O podanom opravnom prostriedku voči negatívnemu rozhodnutiu odporcu vo veci Z. Ba tunajší súd rozhodol rozsudkom zo dňa 16.2.2001 tak, že napadnuté rozhodnutie odporcu potvrdil z dôvodu jeho správnosti a zákonnosti rozhodnutia odporcu. Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudkom z 14.6.2011 odvolaním napadnutý rozsudok tunajšieho súdu zmenil tak, že napadnuté rozhodnutie odporcu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Zo spisu odporcu ČAS: MU-155/PO-Ž-2010 krajský súd zistil, že:

- navrhovateľ ako W.W., nar. X., bytom X., S.S. dňa 3.4.2010 podal vysvetlenie na OCP PZ Košice za prítomnosti Z. (priateľom navrhovateľa s ktorým prišiel na Slovensko), ktorý tlmočil navrhovateľovu výpoveď z jazyka tibetského do jazyka čínskeho a za prítomnosti tlmočníka jazyka čínskeho (J.), ktorý tlmočil prednes navrhovateľa, pretlmočený z jazyka tibetského do jazyka čínskeho následne do jazyka slovenského. Vo svojej výpovedi navrhovateľ uviedol, že je slobodný, že jeho rodičia už zomreli, že má jedného brata a jednu sestru, že z Číny odišiel po dohode s kamarátmi Z. a Z.. Jeho známy zaplatil istému mužovi, ktorý im sľúbil, že ich dostane z Tibetu. Tento muž mu vybavil cestovný pas. Vycestovať sa rozhodol preto, lebo doma mali málo peňazí a chcel sa dostať do krajiny, kde by sa mohol zamestnať a pracovať. Uviedol, že doma je zlá politická situácia, nakoľko Tibet sa chce osamostatniť od Číny. Záverom uviedol, že doma nebol trestne stíhaný, že sa nedopustil žiadneho protiprávneho konania;

- navrhovateľ ako W.W., nar. X. bytom X., S., štvrť Ganzi, Tibet, Čína dňa 3.4.2010 dňa 3.4.2010 na OAPZ v Humennom za prítomnosti tlmočníka jazyka hindi uviedol, že pochádza

z obce S., že rodičia mu zomreli, že má jedného brata a sestru, že k domovskej krajiny odišiel s kamarátmi C. a Z., že jeho známy zaplatil jednému mužovi, ktorý mu vybavil cestovný pas, aby ho dostal z Tibetu. Tento muž ho zobral na letisko. Uviedol, že na vojenskej službe nebol, že nebol trestne stíhaný a ani odsúdený, že nemal žiadne problémy s políciou. V závere vypovedal, že žiada o azyl preto, lebo sa obáva o svoj život, nakoľko v Tibete je zlá ekonomická situácia a prebieha tam vojnový konflikt;

- navrhovateľ ako W., nar. X., bytom X., S., štvrť Ganzi, Tibet, Čína dňa 3.4.2010 za prítomnosti tlmočníka jazyka hindi požiadal o azyl z dôvodu obavy o život, nakoľko v Tibete je zlá ekonomická situácia a prebieha tam vojnový konflikt, pričom na Slovensku chce žiť a pracovať;

- 26.4.2010 navrhovateľ ako S.S., nar. X. splnomocnil na svoje zastupovanie v konaní pred odporcom pani Janu Kopejovú, pracovníčku Spoločnosti ľudí dobrej vôle;

- 6.8.2010 navrhovateľ svojvoľne opustil PT Rohovce z ktorého dôvodu bolo toto azylové konanie zastavené.

Zo spisu odporcu ČAS: MU-614/PO-Ž-2010 krajský súd zistil, že navrhovateľ bol ako S., nar. X., nar. v R., Čína vrátený v rámci Dublinského nariadenia 18.10.2010 zo Švajčiarska. V konaní pred odporcom nepredložil žiaden doklad o svojej totožnosti. 10.2.2011 bol s ním vykonaný vstupný pohovor, uskutočnený prostredníctvom videokonferenčného zariadenia – tlmočenie z jazyka tibetského do jazyka holandského a následne z jazyka holandského do jazyka slovenského. V jeho priebehu navrhovateľ uviedol, že sa volá S.K.S.S., že nevie kedy sa narodil, ale má 29 rokov, že sa narodil v obci R., ktorá sa nachádza pri meste K.. Na otázku aby vysvetlil rozpor týchto údajov s údajmi, ktoré uviedol 3.4.2010, kedy jeho výpoveď tlmočil z jazyka tibetského kamarát navrhovateľa uviedol, že čínska tlmočička to zle napísala. Uviedol, že v R. býval až do svojho odchodu z Číny s rodičmi, bratom a sestrou, ktorí ostali bývať v R., že otec má asi 53 rokov, následne uviedol, že otec zomrel niekedy v roku 2003 – tri mesiace po prepustení políciou (v roku 1999 bol zadržaný políciou spolu s lámom Gen Sonam Phuntsok, ktorý je jeho strýkom). Tiež uviedol, že matka má asi 52 rokov, že je ženou v domácnosti, že má brata a sestru. Ako dôvod svojho odchodu zo Slovenska do Švajčiarska uviedol, že tak urobil preto, lebo tu nie sú žiadni Tibetania. Ďalej uviedol, že z obce R. odišiel v novembri 2009 do mesta Kazdze Dzong a potom ako mu zomrela matka 13.3.2010 z K. odišiel do mesta Lhasa. 13.3.2010 s kamarátmi rozhadzoval letáky v K. a keďže sa jeho kamaráti rozhodli opustiť Tibet, pridal sa k nim. Následne uviedol, že jeho matka zomrela v roku 2005. V Lhase sa zoznámili s mužom a ženou, ktorí im povedali, že im

pomôžu dostať sa na Slovensko. Navrhovateľ tiež uviedol, že nebol členom žiadnej politickej strany či hnutia, že v roku 1999 bol obvinený za pomoc pri organizovaní demonštrácie, ktorú organizoval jeho otec a strýko – láma. V dôsledku toho bol zadržaný na polícii asi dve hodiny, kde ho zviazali, kopali, sácali, ťahali za uši. Ako dôvod svojej žiadosti o azyl uviedol účasť na demonštrácii v roku 1999, resp. to, že následne bola sprísnená kontrola jeho osoby, vykonávaná tak, že doma bol kontrolovaný. V ďalšom uviedol, že Tibet je pod nadvládou Číny, že je tam nerovnoprávnosť, že tam nie sú žiadne ľudské práva, nie je tam sloboda prejavu a vierovyznania a hrozí mu tam nebezpečenstvo zavraždenia. Navrhovateľ tiež uviedol, že z Kardze Dzung do Lhasy odišiel kvôli tomu, lebo rozhadzoval letáky s obsahom: Nech žije Dalajláma, Nech pustia Pančenlámú na slobodu. Keď prišla polícia na aute s majákom, odišiel (do Lhasy). Poprel, že by 3.4.2010 na polícii vypovedal v jazyku hindi. V závere pohovoru uviedol, že sa obáva toho, že za jeho aktivity by ho mučili. V spise sa nachádzajú správy o krajine pôvodu navrhovateľa, pochádzajúce z rôznych zdrojov, zamerané na aktuálnu vnútropolitickú, bezpečnostnú a ekonomickú situáciu v Tibete a v Číne, na perzekúciu zo strany čínskych orgánov vo vzťahu k demonštráciám v Tibete za oddelenie Tibetu od Číny, na situáciu v dodržiavaní ľudských práv a na fungovanie súdneho a policajného systému, na predpoklady vycestovania čínskych občanov z krajiny, na bezpečnostné riziká návratu čínskych občanov do domovskej krajiny, na otázky súvisiace so zadržaním lámu G. S. P.

K námietke, že odporca nedostatočným spôsobom zistil stav veci krajský súd uviedol, že táto námietka nie je dôvodná. Odporca zákonným spôsobom vykonal vo veci dokazovanie – podrobne vypočul navrhovateľa k dôvodom jeho žiadosti o azyl, vyhľadal a do spisu založil relevantné správy o krajine pôvodu navrhovateľa, osobitne aj správy, konkrétne sa vzťahujúce na navrhovateľove tvrdenia, pričom ich zdroje v odôvodnení aj identifikoval. Skutočnosť, že navrhovateľ v podanom opravnom prostriedku poukázal aj na iné správy podľa názoru súdu nie je možné považovať za nedostatočné zistenie stavu veci, pretože obsah správ vyhľadaných odporcom svojím obsahom v podstate korešponduje so správami, citovanými navrhovateľom. Táto skutočnosť je zjavná aj so samotného odôvodnenia napadnutého rozhodnutia. Pokiaľ navrhovateľ namieta, že ak aj nepoukázal priamo na svoje obavy, bolo povinnosťou odporcu vykonať v tomto smere dokazovanie a že azylová procedúra sa začína až podaním vyhlásenia z čoho dôvodil, že na obsah výpovedí urobených pred jej začatím by nemalo byť prihliadané v rozsahu, uvedenom odporcom, krajský súd poukázal na skutočnosť, že osobitne vo vzťahu k rozhodnutiu o poskytnutí či neposkytnutí azylu je

povinnosťou odporcu ako správneho orgánu vykonať dokazovanie iba v intenciách skutočností, tvrdených žiadateľom o azyl. Nie je teda jeho povinnosťou za žiadateľa o azyl vyhľadávať a preukazovať aj prípadné iné dôvody. Pokiaľ navrhovateľ namieta, že obsah úkonov, vykonaných pred podaným vyhlásenia ktorým požiadal o azyl by nemal byť relevantným, takéto tvrdenie navrhovateľ nie je podľa názoru krajského súdu opodstatnené. Svojím obsahom naviac odporuje námietke nedostatočne zisteného stavu veci. Ak totižto (v danom prípade) navrhovateľ vypovedal o svojich osobných údajoch, trase ktorou sa dostal z krajiny svojho pôvodu na Slovensko, ako aj dôvodoch svojho odchodu z krajiny pôvodu pred oficiálnym slovenským štátnym orgánom, ktorým bezo sporu Policajný zbor Slovenskej republiky je, niet dôvodu, aby odporca takúto výpoveď ako dôkaz nepoužil, resp. nevyhodnotil. A to bez ohľadu na skutočnosť, či by obsah takejto výpovede či výpovedí svedčil v prospech alebo v neprospech navrhovateľa.

Krajský súd poukázal na to, že navrhovateľ po podaní opravného prostriedku založil do súdneho spisu kópie troch dokumentov (s prekladom), týkajúcich sa pána Z. (tiež žiadateľa o azyl) ktorým sa zúčastnil rozhadzovania letákov 13.3.2010, ktoré majú potvrdzovať, že rozširovanie protibetských myšlienok prostredníctvom letákov sa v Číne posudzuje ako hrubé porušenie ústavy a hrozí zaň trest. Bez ohľadu na skutočnosť, ako by obsah týchto dokumentov (ak by existoval ich náležitý preklad), resp. ich hodnovernosť a teda i váhu ich dôkaznej a vypovedacej schopnosti súd hodnotil krajský súd poukázal na fakt, že tieto neboli odporcovi predložené v čase pred vydaním napadnutého rozhodnutia a preto ich s poukazom na ust. § 250i ods. 1 O.s.p. krajský súd nebral do úvahy.

K námietke, že obsah spisu odporcu je v rozpore s napadnutým rozhodnutím krajský súd uviedol, že ani táto námietka nie je dôvodná. Podľa krajského súdu odporca dostatočným spôsobom zistil stav veci a tento v odôvodnení napadnutého rozhodnutia aj opísal. Pokiaľ navrhovateľ vidí ním prezentovaný rozpor v tom, že odporca i napriek ním – na pohovore uvádzaným skutočnostiam, resp. i napriek obsahu niektorých odporcom vyhľadaných a do spisu založených správ o Číne nerozhodol o udelení azylu alebo o poskytnutí doplnkovej ochrany, takáto skutočnosť nie je rozporom napadnutého rozhodnutia a obsahom spisu. Naviac odporca v rozhodnutí na žiadnom jeho mieste nekonštatuje pokojnosť situácie v oblasti Tibetu, či dodržiavanie ľudských práv a slobôd.

K námietke nesprávneho právneho posúdenia veci krajský súd uviedol, že ako je zrejmé z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia, odporca svoje rozhodnutie oprel o všeobecnú nedôveryhodnosť osoby navrhovateľa. S týmto právnym názorom sa krajský súd stotožnil a to aj po jeho preskúmaní pohľadu správnosti právneho posúdenia veci:

Podľa krajského súdu objektívnou skutočnosťou je, že navrhovateľ nikdy žiadnym spôsobom nedokladoval a ani nepreukázal svoju totožnosť, podobne ako ani svoje tvrdenia, týkajúce sa dôvodu jeho odchodu z Číny, t.j. dôvodov žiadosti o poskytnutie medzinárodnej ochrany. Odporca preto v súlade s ust. § 19a zákona o azyle, osobitne v zmysle ods. 3 písm. e) tohto zákonného ustanovenia hodnotil preukázanie jeho všeobecnej dôveryhodnosti. Navrhovateľ vo svojich výpovediach na polícii (spis ČAS: MU-155/PO-Ž-2010) tvrdil, že sa volá S.S., že sa narodil X., že jeho posledným bydliskom (v Číne) bol Sichuan, ulica X., štvrť Ganzí, Tibet, že jeho rodičia zomreli a že z Číny vycestoval preto, lebo doma mali málo peňazí, lebo v Tibete je zlá situácia a sú tam nepokoje. Takto v podstate zhodne vypovedal na dvoch rôznych súčastiach polície, bez ohľadu na skutočnosť, že raz vypovedal v tibetčine a jeho výpoveď bola jeho kamarátom (Z.) tlmočená do čínštiny a následne prítomnou tlmočnicou do slovenčiny a druhý raz bola jeho výpoveď v jazyku hindi tlmočená do slovenčiny. Keďže zápisnica z jeho výsluchu, keď vypovedal v jazyku hindi, je riadne a bez pripomienok či poznámok podpísaná navrhovateľom, prítomným tlmočníkom a dvomi policajtmi, niet dôvodu spochybníť jej obsah.

Pod zhodnou identitou (S.S., nar. X.) udelil aj plnomocenstvo pracovníčke Spoločnosti ľudí dobrej vôle v Košiciach na zastupovanie v konaní pred odporcom.

Navrhovateľ následne vycestoval ilegálne do Švajčiarska, odkiaľ bol vrátený v rámci Dublinského nariadenia späť na Slovensko (spis odporcu ČAS: MU-614/PO-Ž-2010). Ako to je zrejmé z dočasnej priepustky (Laissez-passer), vo Švajčiarsku vystupoval pod identitou S., nar. X. v R..

Pod touto identitou (S., nar. X.) udelil plnomocenstvo pracovníčke Slovenskej humanitnej rady v Bratislave na zastupovanie v tomto druhom konaní pred odporcom.

V priebehu vstupného pohovoru (10.2.2011) uviedol ako svoju (v poradí tretiu) identitu: S.K.S.S.. Rozdiely odôvodňoval zlým tlmočením čínskej tlmočnice. Pokiaľ ide udávanie rôznych identít navrhovateľom je potrebné poukázať na:

1/ Že odvolávka navrhovateľa na zlé tlmočenie čínskej tlmočnice je zjavne účelovo zavádzajúcou, pretože táto tlmočnica, ktorá tlmočila navrhovateľov prednes predtým tlmočený z tibetského jazyka do jazyka čínskeho kamarátom navrhovateľa (Z.) pretlmočila meno a priezvisko navrhovateľa správne. Toto jednoznačné konštatovanie súd odvodzuje od skutočnosti, že obidvaja kamaráti navrhovateľa s ktorými pricestoval na Slovensko a s ktorými - ako to následne uviedol, rozhadzoval letáky (Z., Z.) vo svojich výpovediach tak na polícii ako aj pred odporcom zhodne navrhovateľa identifikovali ako W.W.. Niet teda podľa krajského súdu pochyb, že tlmočenie z čínštiny do slovenčiny bolo správne, logicky aj v ostatných častiach jeho výpovede.

2/ Navrhovateľ nevystupoval pod rôznymi identitami iba pred slovenskými orgánmi, ale pod úplne inou identitou aj pred švajčiarskymi orgánmi. **Celkovo teda navrhovateľ vystupoval pod tromi identitami.**

Pokiaľ navrhovateľ tvrdí, že vyhodnotenie jeho osoby ako nedôveryhodnej nie je správne, ide podľa krajského súdu o naozaj odvážne tvrdenie.

Okrem uvedeného však podľa krajského súdu existuje celý rad ďalších skutočností, ktoré odôvodňujú správne vyhodnotenie osoby navrhovateľa odporcom ako nedôveryhodnej osoby:

1/ Navrhovateľ v prvom azylovom konaní a aj pred švajčiarskymi orgánmi uviedol ako dátum svojho narodenia dátum X.. V aktuálnom konaní uviedol, že nevie kedy sa narodil, že má 29 rokov – tomuto údaju by zodpovedal ako rok jeho narodenia rok 1982.

2/ Navrhovateľ v prvom azylovom konaní ako miesto svojho pobytu uviedol X., S., štvrť Ganzi, Tibet, avšak v aktuálnom obec R..

3/ Navrhovateľ v prvom azylovom konaní uvádzal, že jeho rodičia zomreli. V aktuálnom konaní uviedol, že rodičia a súrodenci ostali aj po jeho odchode z Číny bývať v R.. Tiež uviedol, že nevie uviesť dátum narodenia otca ani matky, že však otec má 53 a matka 52 rokov. Následne uvádzal, že otca prepustili z polície, kde bol zadržovaný, niekedy v roku 2003 a tri mesiace nato zomrel. Matka je ženou v domácnosti. V nasledujúcej časti pohovoru uviedol, že matka zomrela niekedy začiatkom roku 2010, následne uviedol, že v roku 2005.

4/ Ako dátum smrti svojho strýka lámu G. S. P. uviedol presný dátum: 5.3.2008.

5/ Navrhovateľ vo vyhlásení ktorým požiadal o azyl (prvé azylové konanie) uviedol ako dôvod žiadosti uviedol obavu o život, nakoľko v Tibete je zlá ekonomická situácia a prebieha tam vojnový konflikt, pričom na Slovensku chce žiť a pracovať. Počas svojich výsluchov na polícii ako dôvod udával totožné dôvody. Nikdy ako dôvod svojho odchodu z Číny a teda ako dôvod žiadosti o azyl neuvádzal dôvody, ktoré prezentoval počas vstupného pohovoru, teda to, že sa spolupodieľal na organizovaní demonštrácie v roku 1999 a že utekal pred políciou, pretože v noci 13.3.2010 rozhadzoval v meste Kardze Dzong protibetské letáky.

Všetky uvedené a nie nepodstatné rozdiely v jednotlivých výpovediach navrhovateľa svedčia podľa krajského súdu o navrhovateľovej nedôveryhodnosti. Na tieto poukázal aj odporca v napadnutom rozhodnutí. Navrhovateľ objektívne zavádzal odporcu, ak vystupoval pred ním pod rôznymi identitami, podobne ak najprv uvádzal presný dátum svojho narodenia, pričom následne si nevedel spomenúť ani len na rok svojho narodenia. Obdobné zavádzanie zo strany navrhovateľa krajský súd videl aj vo vzťahu k údajom o mieste jeho narodenia a pobyte v Číne, taktiež vo vzťahu k údajom o narodení a údajnom úmrtí jeho rodičov. Osobitne súd poukazuje na rozdielnosť dôvodov odchodu z Číny, resp. žiadosti o azyl. Podľa názoru krajského súdu, ak by navrhovateľ mal tak závažný dôvod k odchodu, ako je obava (bez ohľadu na jej následné vyhodnotenie odporcom) z perzekúcie za organizovanie demonštrácie v roku 1999, resp. za rozhadzovanie letákov (13.3.2010), bezpochyby by tento dôvod uvádzal od samého vstupu na slovenské územie. Ak tak zjavne nerobil, logickým je vysvetlenie, že tento dôvod nenastal. Krajský súd obdobne ako odporca, poukázal na skutočnosť, že napriek tomu, že (ako to uviedol vo vstupnom pohovore) nevedel uviesť dátum svojho narodenia, podobne ako ani dátumy narodenia svojich rodičov a súrodencov, resp. ani dátumy smrti rodičov, uviedol presný dátum smrti svojho strýka – lámu. Ak teda odporca vyhodnotil osobu navrhovateľa ako nedôveryhodnú, jeho postup a aj vyhodnotenie je potrebné považovať za dôvodné. Jediným možným rozhodnutím za daného stavu veci bolo podľa krajského súdu neudelenie azylu navrhovateľovi.

Navrhovateľ prostredníctvom svojej zástupkyne založil do súdneho spisu čestné vyhlásenie žiadateľa o azyl pána Z. z 19.9.2011 (žiadateľa o azyl - spis odporcu ČAS: MU-156/PO-Ž-2010), podľa ktorého: "... S.K.S.S., nar. X., t. č. Pobytový tábor Rohovce bol jedným z mojich dvoch spoločníkov, s ktorými sme sa dňa 13.3.2010 podieľali na rozdávaní

letákov a vykrikovali heslá za slobodný Tibet v okresnom meste Kardze v provincii S'-čchuan, pre ktoré mi teraz hrozí v Čínskej ľudovej republike trest v zmysle Trestného zákona a Zákona o štátnej bezpečnosti." Toto čestné prehlásenie súd vyhodnotil ako (veľmi mierne povedané) zavádzajúce a to z nasledovných dôvodov:

a/ P.Z. vždy a opakovane ako jedného z jeho kamarátov, s ktorými mal rozhadzovať letáky uvádzal W.W. – nikdy a nikoho pod menom S.K.S.S..

b/ P.Z. nevedel v priebehu svojho vstupného pohovoru uviesť dátum narodenia svojich rodičov a súrodencov, ako to však vyplýva z predmetného čestného prehlásenia, uviedol presný dátum narodenia osoby S.K.S.S. (navrhovateľa?) – t.j. X.. Naviac ani navrhovateľ (viď záznam zo vstupného pohovoru) nevedel uviesť dátum svojho narodenia.

c/ P.Z. vo vyhlásení uvádza, že so S.K.S.S. a ďalším spoločníkom (okrem rozdávania letákov) vykrikovali heslá za slobodný Tibet, za ktorú činnosť mu teraz hrozí trest v zmysle Trestného zákona a Zákona o štátnej bezpečnosti. Avšak počas svojho vstupného pohovoru a ani na inom mieste nikdy nehovoril o tom, že by pri rozhadzovaní letákov (v noci) vykrikoval on alebo niekto iný akékoľvek heslá. Obidve uvedené formulácie ("vykrikovali heslá" a "Trestného zákona a Zákona o štátnej bezpečnosti") sa však doslovne zhodujú s prekladom príslušných častí listinných dokladov, predložených navrhovateľom súdu 7.7.2011. O hodnovernosti týchto dokladov sa súd nevyjadruje z dôvodu, ktorý bol vyššie v odôvodnení tohto rozsudku uvedený.

d/ Absentuje akýkoľvek logický dôvod, aby P.Z. podával takéto vyhlásenie, nakoľko nemohol mať vedomosť o tom, že existujú pochybnosti o totožnosti navrhovateľa. Pokiaľ mu však navrhovateľ alebo niekto iný dal podnet k podaniu takéhoto vyhlásenia, konal tak v zjavnej snahe navrhovateľovi "pomôcť" v jeho konaní pred súdom. Súd však poznamenáva, že tým, že navrhovateľa (S.K.S.S.) stotožnil s osobou W.W., vlastne len potvrdil nedôveryhodnosť navrhovateľa a vyvrátil jeho tvrdenie o zlom pretlmočení jeho mena čínskou tlmočnicou (viď záznamy o podaní vysvetlenia, založené v prvom azylovom spise navrhovateľa.)

Nad rámec uvedeného krajský súd poukázal na skutočnosť, že tak navrhovateľ, ako aj jeho ďalší dvaja kamaráti – žiadatelia o azyl (Z. a Z.) totožne vo svojich výpovediach na polícii, ktoré sú zhodné z dôvodmi podaných vyhlásení, ktorými požiadali o azyl, uvádzali ako dôvod obavy o život, nakoľko v Tibete je zlá ekonomická situácia a prebieha tam vojnový konflikt, pričom na Slovensku chcú žiť a pracovať. Následne však všetci, tak isto zhodne, zmenili dôvod svojej žiadosti o azyl. Krajský súd uviedol, že touto poznámkou nemá snahu hodnotiť konanie vo veci žiadateľov o azyl Z. a Z., pretože tento rozsudok je rozhodnutím o

preskúmaní napadnutého rozhodnutia odporcu, vydaného vo veci navrhovateľa. Ak by však skutočným dôvodom navrhovateľovho odchodu krajiny jeho pôvodu bola obava z perzekúcie za rozhadzovanie protibetských letákov, resp. za inú obdobnú činnosť, celkom určite by navrhovateľ tento dôvod prezentoval aj pred vykonaním pohovoru, t.j. pri prvých jeho kontaktoch so slovenskými orgánmi. O dôvode, prečo až počas vstupného pohovoru navrhovateľ udával ako dôvod práve svoju údajnú činnosť počas noci 13.3.2010 možno polemizovať, podľa názoru krajského súdu však pohnútkou takejto zmeny dôvodov bola jeho snaha o zabezpečenie kladného rozhodnutia vo veci jeho žiadostí o azyl.

Ak teda odporca navrhovateľovi azyl neudelil, nakoľko ho pokladal za osobu nedôveryhodnú v zmysle azylového zákona, jeho rozhodnutie je podľa krajského súdu logické, správne a zákonné.

Pokiaľ ide o výrok o neposkytnutí doplnkovej ochrany krajský súd poukázal na argumentáciu odporcu, vyjadrenú v odôvodnení napadnutého rozhodnutia. Tiež poukázal na skutočnosť, že navrhovateľovi nebol uložený trest smrti, teda podmienka § 2 písm. f) bod. 1. zákona o azyle splnená nebola. Ako to vyplýva zo správ o krajine pôvodu navrhovateľa, v Číne (včítane Tibetu) niet medzinárodného či vnútroštátneho ozbrojeného konfliktu v dôsledku ktorého by bola, v prípade návratu navrhovateľa, ohrozená jeho osobná integrita. Teda nebol naplnený ani predpoklad ust. § 2 písm. f) bod 3. zákona o azyle. Pokiaľ ide o predpoklad pod bodom 2. citovaného ustanovenia, ani tento nebol naplnený. Zo správ o krajine pôvodu navrhovateľa je zrejmé, že čínski navrátilci, včítane neúspešných žiadateľov o azyl sa pri svojich návratoch nestretávajú so zlým zaobchádzaním. Nakoľko osoba navrhovateľa bola dôvodne vyhodnotená ako nedôveryhodná, nemožno uveriť jeho tvrdeniam o hrozbe prenasledovania z dôvodu, ktorý uviedol v priebehu vstupného pohovoru, vykonaného u odporcu. Teda, inak povedané, niet dôvodu predpokladať, že by mu v prípade návratu hrozilo vážne bezprávie vo forme neľudského či ponižujúceho zaobchádzania.

Nakoľko nebol naplnený ani jeden z predpokladov poskytnutia doplnkovej ochrany, výrok odporcu o jej neposkytnutí je podľa krajského súdu dôvodný a zákonný.

Vzhľadom k uvedeným skutočnostiam krajský súd napadnuté rozhodnutie odporcu potvrdil v celom jeho rozsahu.

II.**Stručné zhrnutie argumentácie odvolacích dôvodov navrhovateľa**

Proti uvedenému rozsudku podal navrhovateľ včas odvolanie, ktorým navrhol napadnutý rozsudok súdu zmeniť tak, že rozhodnutie odporcu navrhol zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

Navrhovateľ nesúhlasil s vyhodnotením svojej osoby ako nedôveryhodnej, uviedol, že počas výsluchov na OCP Košice a OAZ dôvody svojej žiadosti uviedol iba všeobecne, prvý pohovor bol pritom vykonaný iba z dôvodu zachytenia cudzinca políciou na území SR, teda nešlo o objasnenie žiadosti o udelenie azylu. V tejto súvislosti poukázal na rozhodnutie NS sp. zn. 1Sža 9/2007 zo dňa 16.10.2007, podľa ktorého pre posúdenie dôvodnosti žiadosti o azyl je rozhodujúci vstupný pohovor, naviac poukázal na to, že prvé azylové konanie bolo ukončené rozhodnutím o zastavení konania. A nie rozhodnutím v merite veci.

Podľa navrhovateľa, keďže išlo o výsluchy odlišného druhu, smerujúce k rôznym účelom, krajský súd a odporca nemôžu uvedené výpovede v tomto smere porovnávať a vyvodzovať jeho nedôveryhodnosť. Ako ďalší dôvod, prečo sa počas úvodných výsluchov nezmieňoval o všetkých a skutočných dôvodoch svojej žiadosti bolo, že mu nebol k dispozícii tlmočník, ktorému by rozumel, t.j. tlmočník jazyka tibetského, ale tlmočník jazyka čínskeho, preto nechcel hovoriť o dôvodoch svojej žiadosti o azyl. Z krajiny odišiel preto, že má problémy s čínskym režimom a tlmočník z jazyka čínskeho v ňom vyvolal nedôveru a strach.

Druhý pohovor bol konaný s tlmočníkom hindu, ktorý ako navrhovateľ uviedol, neovláda.

Nakoľko nerozumie čínskemu ani slovenskému jazyku, pohovor dňa 10.2.2011 bol vykonaný dvojitém tlmočením z tibetského do holandského jazyka a následne do slovenského jazyka. Zdôraznil, že išlo o jediný pohovor, počas ktorého mohol komunikovať vo svojom rodnom jazyku, pričom počas pohovoru uviedol, že chyby v jeho mene, priezvisku a bydlisku spôsobilá čínska tlmočička. Pre vysvetlenie uviedol, že meno a priezvisko S.S. je prepis mena z čínštiny a meno a priezvisko S. je prepis mena navrhovateľa z jazyka tibetského, K. je iba rodinným priezviskom. O tom, že S. je ekvivalent S. tibetského W., potvrdzuje aj

vyjadrenie doc. M. S., sinológa a tibetológa. Podľa navrhovateľa uvedené vyjadrenie potvrdzuje nielen meno a pôvod navrhovateľa, ale aj provinciu Sichuan. Z uvedeného vyplýva, že všetky názvy, ktoré sú uvedené v zápisnici zo vstupného pohovoru zo dňa 10.2.2011 v časti bydlisko, uvádzal navrhovateľ totožné. Poukázal na to, že písaná verzia bydliska závisela od ustanoveného tlmočníka, t.j. či išlo o prepis čínsky alebo tibetský.

Vzhľadom na uvedené nemožno podľa navrhovateľa ohľadne mena, priezviska a bydliska hovoriť o jeho nedôveryhodnosti .

Navrhovateľ uviedol, že počas druhého pohovoru konaného dňa 10.2.2011 vysvetlil všetky svoje dôvody, pre ktoré žiada o azyl, uviedol, že mu hrozí zavraždenie, pretože pomáhal usporiadať organizovanie demonštrácie v roku 1999, (keď pomáhal svojmu otcovi a strýkovi lámovi G. S. P.). Strýko bol po návrate z Indie, kde sa stretol s Dalajlálom, spolu s jeho otcom zadržaní čínskou políciou a uväznení v roku 1999. Otec bol prepustený až v roku 2003 a o pár mesiacov zomrel.

Ako druhý dôvod uviedol, že sa podieľal na tvorbe letáku a jeho rozdávaní s obsahom: „Nech žije Dalajláma, Nech pustia Pančenlámu na slobodu“ pred odchodom z krajiny v roku 2010. Túto udalosť nazval demonštráciou, ako ďalšie dôvody uviedol, že Tibet je pod nadvládou Číny, je tam nerovnoprávnosť, utlačanie Tibeťanov, žiadne ľudské práva, nie je tam sloboda prejavu a vierovyznania.

Navrhovateľ uviedol, že počas pohovoru vyjadril obavy, že za svoje aktivity, ktoré vykonával ho uväznia, budú ho mučiť, lebo tieto aktivity sú v Číne chápané ako politické aktivity namierené proti čínskemu režimu.

Navrhovateľ vyjadril presvedčenie, že krajský súd sa dostatočne nevysporiadal s jeho námietkami k nedostatočne zistenému stavu veci a nevysporiadal sa ani s jeho objasnením ohľadne zlého prekladu zo strany čínskej tlmočnice a uspokojil sa s vyhodnotením jeho osoby ako nedôveryhodnej. Odporcovi vyčítal, že v spise sa nenachádzali aktuálne informácie bezpečnostnej situácie a situácie ohľadne väzobných podmienok v krajine jeho pôvodu.

Navrhovateľ poukázal na to, že po podaní opravného prostriedku do súdneho spisu doložil kópiu dokumentov, ktoré preukazujú skutočnosti, ktoré uvádzal v správnom konaní, týkajúce sa jeho účasti a podieľaní sa na rozširovaní protibetských myšlienok, rozdávaní

letákov a vykrikovaní sloganov 13.3.2010 v meste Kardze. Vzhľadom k tomu, že dokumenty neboli predložené počas konania pred odporcom, krajský súd ich nebral do úvahy. Navrhovateľ však uviedol, že uvedené dokumenty nebolo možné predložiť počas správneho konania, z dôvodu, že sa ešte nenachádzali na území SR. Z Číny boli odoslané až 5.4.2011, teda po vydaní rozhodnutia odporcu.

Navrhovateľ poukázal na to, že rozširovanie protibetských myšlienok prostredníctvom letákov, vykrikovanie hesiel, vyvesovanie levej vlajky predstavuje v Čínskej ľudovej republike hrubé porušenie Ústavy Čínskej ľudovej republiky, Trestného zákona, Zákona o štátnej bezpečnosti, za ktoré hrozí trest. Originály dokumentov sa nachádzajú na území SR u právnej zástupkyne navrhovateľa.

Krajskému súdu vyčítal, že ohľadne námietky nesprávneho právneho posúdenia veci sa obmedzil len na hodnotenie dôveryhodnosti navrhovateľa. Nesúhlasil s poukazom na problémy s tlmočením s vyhodnotením svojej osoby ako nedôveryhodnej. Navrhovateľ poukázal na zhodnú výpoveď priateľa Z., ktorý požiadal na území SR o azyl z rovnakých dôvodov. Išlo o priateľa, ktorý sa podieľal na tvorbe letákov.

Krajskému súdu vyčítal, že sa v rámci doplnenia dokazovania zaoberal výpoveďami jeho spoločníkov iba z pohľadu ich vyhlásení na políciu, skutočnými dôvodmi uvedenými počas pohovorov sa nezaoberal.

Podľa navrhovateľa krajský súd sa nevysporiadal ani s jeho námietkou ohľadne neposkytnutia doplnkovej ochrany zo strany odporcu. Podľa navrhovateľa vzhľadom na dostupné informácie z krajiny jeho pôvodu, vzhľadom na aktivity, ktoré vykonával, mu hrozí vážne bezprávie, vo forme neľudského alebo zlého zaobchádzania alebo trestu, prípadne trestu smrti a jeho výkon.

Na základe uvedeného navrhovateľ vyjadril presvedčenie, že rozhodnutie krajského súdu je nesprávne a nezákonné, nakoľko krajský súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a následne rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, zároveň doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené.

III.**Stručné zhrnutie vyjadrenia odporcu k odvolaniu navrhovateľa**

Odporca sa k dovolaniu navrhovateľa vyjadril tak, že napadnutý rozsudok krajského súdu navrhol potvrdiť. K námietke týkajúcej sa posudzovania významu vyhlásenia navrhovateľa pred orgánmi slovenskej polície uviedol, že vyhlásenie je záväzné nielen po formálnej stránke, ale aj obsahovej.

K námietke tlmočenia uviedol, že na Oddelení cudzineckej polície v Košiciach bol výsluch uskutočnený čínskym tlmočníkom, pričom z čínštiny do tibetčiny a naopak mu prekladal kamarát Z., ktorý ovláda čínsky jazyk. Podľa odporcu však nie je pravdou, že o ekonomických pohnútkach opustenia krajiny pôvodu vypovedal kvôli strachu z čínskej tlmočičky, tento argument neobstojí najmä za situácie, že navrhovateľova druhá výpoveď bola uskutočnená v jazyku hindi, kde sa takisto odvolával na ekonomické dôvody a vojnový konflikt. Dátum svojho narodenia rovnako udával odlišný, v prvom prípade X. a s rovnakým dátum vystupoval aj pred švajčiarskymi úradmi, po transfere na územie SR, udával, že má približne 29 rokov, čo však nekorešponduje s dátumom narodenia X..

Odporca sa nestotožnil so záverom navrhovateľa, že došlo k zlému prekladu zo strany čínskej tlmočičky. Ak by aj odporca prijal vysvetlenie odlišných prepisov totožného mena S.S. a S., použitie jedného z prepisov, konkrétne čínskeho, nemôže byť podľa odporcu „chybou“ čínskej tlmočičky a jej preklad zlým prekladom. Tlmočička prekladala z čínskeho jazyka a jej prepis mena je čínsky. Pokiaľ by aj súd mal za to, že vyjadrenie Doc. Slobodníka je potrebné akceptovať, skutočnosť, že odporca nemal vedomosť o rozdieloch v prepisoch mien, nemala vplyv na zákonnosť rozhodnutia odporcu.

Odporca poukázal na to, že navrhovateľ vystupoval pod dvoma identitami a rozdiely vo výpovediach boli aj v dôvodoch, pre ktoré žiadal o azyl a v dátume narodenia.

K dokumentom ktoré navrhovateľ predložil v konaní pred krajským súdom, odporca navrhol, aby na ne odvolací súd nebral zreteľ, nakoľko ide iba o fotokópie dokumentov a ich pravosť nebola overená, netýkajú sa navrhovateľa, nakoľko v nich nie je uvedené jeho meno, boli zaslané jeho kamarátovi, ktorý v texte iba figuruje. V tejto súvislosti odporca uviedol, že od začiatku zastával názor, že samotný navrhovateľ nebol políciou identifikovaný

a ani na základe týchto dokumentov nič nenasvedčuje tomu, že by čínske štátne orgány mali vedomosť o navrhovateľových aktivitách, a teda že by mu hrozil nejaký trest. Odporca tiež namietal, že nebol vyhotovený ich odborný preklad, odporca ani súd nemôžu mať istotu, či preklad korešponduje s ich obsahom v čínštine alebo tibečtine.

K námietke navrhovateľa, že odporca do spisu nezaložil správy týkajúce sa bezpečnosti a nelegálnych odchodov z krajiny pôvodu uviedol, že tieto sa nachádzajú v spise na č. l. 34-16.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku) preskúmal rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo a jednomyseľne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z.) dospel k záveru, že rozsudok krajského súdu je potrebné zmeniť. Rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa ustanovenia § 250ja ods. 2 OSP s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 14. februára 2012 (§ 156 ods. 1 a ods. 3 OSP).

Podľa ust. § 13 ods. 1 zákona o azyle ministerstvo neudelí azyl žiadateľovi, ak nespĺňa podmienky uvedené v § 8 alebo 10.

Podľa ust. § 8 zákona o azyle ministerstvo udelí azyl žiadateľovi, ktorý a) má v štáte, ktorého je štátnym občanom, a ak ide o osobu bez štátnej príslušnosti, v štáte jeho bydliska, opodstatnené obavy z prenasledovania z rasových, národnostných alebo náboženských dôvodov, z dôvodov zastávania určitých politických názorov alebo príslušnosti k určitej sociálnej skupine, a vzhľadom na tieto obavy sa nemôže alebo nechce vrátiť do tohto štátu, alebo b) je v krajine pôvodu prenasledovaný za uplatňovanie politických práv a slobôd.

§ 10 zákona o azyle rieši otázku udelenia azylu na účel zlúčenia rodiny manželovi azylanta, resp. slobodným deťom azylanta do 18 rokov ich veku, resp. rodičom slobodného azylanta mladšieho ako 18 rokov, pričom azylantom je cudzinec, ktorému bol udelený azyl.

Podľa ust. § 20 ods. 4 zákona o azyle ak ministerstvo rozhodne o neudelení azylu alebo o odňatí azylu, rozhodne tiež, či cudzincovi poskytne doplnkovú ochranu;

ak ministerstvo rozhodne o neudelení azylu alebo o odňatí azylu, okrem odňatia azylu podľa § 15 ods. 2 písm. i), rozhodne tiež, či cudzincovi poskytne doplnkovú ochranu.

Podľa ust. § 13c ods. 1 zákona o azyle ministerstvo neposkytne doplnkovú ochranu žiadateľovi, ak nespĺňa podmienky uvedené v § 13a alebo § 13b.

Podľa ust. § 13a zákona o azyle ministerstvo poskytne doplnkovú ochranu žiadateľovi, ktorému neudelilo azyl, ak sú vážne dôvody domnievať sa, že by bol v prípade návratu do krajiny pôvodu vystavený reálnej hrozbe vážneho bezprávia, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa ust. § 2 písm. f/ zákona o azyle je vážnym bezpráviem 1. uloženie trestu smrti alebo jeho výkon, 2. mučenie alebo neľudské alebo ponižujúce zaobchádzanie alebo trest, alebo 3. vážne a individuálne ohrozenie života alebo nedotknuteľnosti osoby z dôvodu svojvoľného násillia počas medzinárodného alebo vnútroštátneho ozbrojeného konfliktu.

§ 13b zákona o azyle rieši otázku poskytnutia doplnkovej ochrany na účel zlúčenia rodiny manželovi, slobodným deťom, resp. rodičom slobodného cudzinca, ktorým sa poskytla doplnková ochrana.

V predmetnej veci je potrebné predostrieť, že predmetom odvolacieho konania bol rozsudok krajského súdu, ktorým bolo potvrdené rozhodnutie odporcu o neudelení a azylu a neposkytnutí doplnkovej ochrany navrhovateľovi, preto primárne v medziach odvolania Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací preskúmal rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci odvolacieho konania skúmal aj napadnuté rozhodnutie odporcu, najmä z toho pohľadu, či sa krajský súd vysporiadal so všetkými námietkami navrhovateľa v opravnom prostriedku a z takto vymedzeného rozsahu či správne posúdil zákonnosť a správnosť napadnutého rozhodnutia odporcu.

Z administratívneho spisu je zjavné, že odporca vykonal v konaní dokazovanie procesne legálnymi dôkazmi, a to výsluchom navrhovateľa a obsahom správ o krajine pôvodu (Správa o dodržiavaní ľudských práv za rok 2009, Čína, vydaná 11.3.2010 Úradom pre demokraciu, ľudské práva a prácu MZV USA, Výročná správa Výkonnej komisie Kongresu USA o Číne z 10.10.2009, Trestné stíhanie v Tibetském autonómnom regióne,

„Videl som na vlastné oči“, Zneužívanie čínskymi bezpečnostnými zložkami v Tibete 2008 - 2010, HRW - júl 2010, Zaobchádzanie s Tibetčanmi COI správa Čína, Hraničný úrad Spojeného kráľovstva 8.1.2010) z ktorých vyhodnotil a stručne popísal súčasnú politicko-spoločenskú situáciu v krajine pôvodu so zameraním na posúdenie dôvodov pre udelenie azylu a poskytnutie doplnkovej ochrany.

IV.

Argumentácia rozhodnutia odporcu

Odporca svoje rozhodnutie zdôvodnil tým, že po vyhodnotení všetkých skutočností dospel k názoru, že v tomto prípade nebola preukázaná opodstatnenosť z obáv z prenasledovania z rasových, národnostných, náboženských dôvodov, z dôvodov zastávania určitých politických názorov alebo príslušnosti k určitej sociálnej skupine, ako to vyplýva z Konvencie z roku 1951 o právnom postavení utečencov (ďalej len Ženevská konvencia) a zo zákona o azyle. Reprodukoval obsah predchádzajúceho azylového konania a poukázal na rozpory, zistené vo výpovediach navrhovateľa pred orgánmi Cudzineckej polície PZSR a pred odporcom. Dôveryhodnosť navrhovateľa spochybnil len okrajovo. V ďalšom dôvodil, že navrhovateľom opísané udalosti z roku 1999 (organizovanie demonštrácie) nemohli mať vplyv na jeho odchod z Číny, nakoľko po jeho zadržaní políciou a následným prepustením sa neudialo nič, čo by mohlo byť dôvodom k jeho odchodu. Pokiaľ ide o navrhovateľom prezentované rozhadzovanie letákov v nočných hodinách 13.3.2010, odporca poukázal na skutočnosť, že ide iba o ničím nepreukázané tvrdenie, pričom sám navrhovateľ potvrdil, že údajná policajná hliadka ho ani neidentifikovala a že Čínu opustil iba na popud svojich kamarátov. Pokiaľ ide o výrok, ktorým rozhodol o neposkytnutí doplnkovej ochrany navrhovateľovi, tento odôvodnil tým, že nebol splnený ani jeden zo zákonných predpokladov jej poskytnutia. V odôvodnení rozhodnutia tiež opísal situáciu v Číne, so zameraním na Tibet a na praktiky tamojších štátnych orgánov vo vzťahu k občianskym prejavom, týkajúcim sa nezávislosti tejto časti krajiny pôvodu navrhovateľa.

Je teda zrejmé z akých dôkazných prostriedkov pri svojom rozhodovaní vychádzal, pričom odvolací súd názor krajského súdu o navrhovateľovej nedôveryhodnosti vzhľadom na dokumenty, ktoré navrhovateľ v priebehu súdneho konania považoval za predčasný.

Navrhovateľ totiž v priebehu súdneho konania predložil dôkazy, pozostávajúce z troch dokumentov (s prekladom), týkajúce sa pána Z. (tiež žiadateľa o azyl) s ktorým sa zúčastnil rozhadzovania letákov 13.3.2010, ktoré majú potvrdzovať, že rozširovanie protibetských myšlienok prostredníctvom letákov sa v Číne posudzuje ako hrubé porušenie ústavy a hrozí zaň trest.

Je síce pravdou, že uvedené dokumenty neboli odporcovi známe, keďže ich navrhovateľ nepredložil v čase pred vydaním napadnutého rozhodnutia, postup krajského súdu, ktorý ich s odkazom na § 250i ods. 1 O.s.p. nebral do úvahy, nebol správny.

Navrhovateľ totiž v priebehu správneho konania (dňa 10.2.2011, kedy bol pohovor vykonaný dvojitým tlmočením z tibetského do holandského jazyka a následne do slovenského jazyka) tvrdil, že dôvodom, pre ktorý požiadal o azyl je, že mu hrozí zavraždenie, pretože pomáhal usporiadať organizovanie demonštrácie v roku 1999, ďalším dôvodom bolo, že sa podieľal na tvorbe letáku a jeho rozdávaní s obsahom: „Nech žije Dalajláma, Nech pustia Pančenlámú na slobodu“ pred odchodom z krajiny v roku 2010. Ďalej uviedol, že Tibet je pod nadvládou Číny, je tam nerovnoprávnosť, utláčanie Tibetánov, žiadne ľudské práva, nie je tam sloboda prejavu a vierovyznania.

Počas pohovoru vyjadril obavy, že za svoje aktivity, ktoré vykonával ho uväznia, budú ho mučiť, lebo tieto aktivity sú v Číne chápané ako politické aktivity namierené proti čínskemu režimu. O týchto tvrdeniach predložil dôkazy, síce až v štádiu konania pred súdom, ale nebolo možné ich považovať za skutočnosti, ktoré by z tvrdení navrhovateľa neboli správny orgán alebo súdu známe. Krajský súd ich nemohol považovať za skutočnosti nové a preto mal buď sám vykonať dokazovanie podľa § 250i ods. 1 vety druhej, alebo vec po zrušení rozhodnutia odporcu tomuto vrátiť na ďalšie konanie za účelom vykonania dokazovania ohľadne dôkazov ním predložených, pretože nimi preukazoval skutočnosti v priebehu správneho konania tvrdené.

V.

Právny názor Najvyššieho súdu SR

Najvyšší súd Slovenskej republiky vzhľadom na dôkazy, ktoré predložil navrhovateľ v odvolacom konaní, považoval záver krajského súdu o navrhovateľovej nedôveryhodnosti za predčasný.

Navrhovateľ poukázal na to, že až druhý pohovor (dňa 10.2.2011) bol vykonaný dvojitém tlmočením z tibetského do holandského jazyka a následne do slovenského jazyka. Zdôraznil, že išlo o jediný pohovor, počas ktorého mohol komunikovať vo svojom rodnom jazyku, pričom počas pohovoru uviedol, že chyby v jeho mene, priezvisku a bydlisku spôsobilá čínska tlmočnica. O tom, že od samého počiatku uvádzal to isté meno a priezvisko, ktorého ekvivalent do tibetského jazyka je menom, ktoré v správnom konaní uviedol, teda nevystupoval pod inou identitou podľa navrhovateľa potvrdzuje aj vyjadrenie doc. M. S., sinológa a tibetológa. Uvedené vyjadrenie podľa navrhovateľa potvrdzuje nielen meno a priezvisko, ale aj pôvod navrhovateľa, t.j provinciu Sichuan. Podľa navrhovateľa všetky názvy, ktoré sú uvedené v zápisnici zo vstupného pohovoru zo dňa 10.2.2011 v časti bydlisko uvádzal totožné, pričom písaná verzia bydliska závisela od ustanoveného tlmočníka, či išlo o prepis čínsky alebo tibetský.

Navrhovateľ v opravnom prostriedku proti rozhodnutiu odporcu namietal, že z jeho rozhodnutia na str. 3 odôvodnenia nie je zrejmé, na aké rozpory správny orgán poukázal, lebo tieto nie sú zrozumiteľné.

Krajský súd na túto námietku reagoval tak, že sám vyhodnotil dôvody navrhovateľovej nedôveryhodnosti a to nad rámec záverov odporcu o navrhovateľovej nedôveryhodnosti.

Na tomto mieste považuje najvyšší súd za dôležité zdôrazniť, že nie je cieľom súdneho prieskumu v správnom súdnictve nahradzovať činnosť správneho orgánu. Východiskom prístupu súdu pre rozhodnutie či a do akej miery prípadné dokazovanie vykonávať bude, posúdenie dôvodnosti podaného opravného prostriedku z hľadiska uplatnených námietok navrhovateľa. Súdny prieskum rozhodnutí nie je možné vnímať ako odvolacie konanie v plnej apelácii, preto dôkazná aktivita súdu bude vždy činnosťou doplnkovou, nie však dominantnou.

Najvyšší súd Slovenskej republiky pripomína zásadu špecifickú pre konanie o medzinárodnej ochrane a pre otázku posudzovania dôveryhodnosti žiadateľa o azyl, ktorá vyplýva zo špecifickosti azylového konania, podľa ktorej *v prípade, že je žiadateľ o azyl*

v dôkaznej núdzi a ak je možné predpokladať, že došlo alebo by mohlo dôjsť k porušeniu základných ľudských práv a slobôd žiadateľa o azyl, musí správny orgán skutočností uvádzané žiadateľom o azyl zohľadniť v pochybnostiach v jeho prospech .

Túto zásadu správny orgán nemusí použiť, pokiaľ vyvrátil dôveryhodnosť tvrdenia žiadateľa, čo však v uvedenej právnej veci správny orgán neučinil. Odôvodnenie rozhodnutia odporcu ako správne namietal navrhovateľ, totiž nedáva odpoveď na otázku, v čom spočívali rozpory vo vyjadreniach navrhovateľa.

Implicitné posudzovanie dôveryhodnosti žiadateľa o azyl súdom, za situácie, keď správny orgán pristúpil k meritórnemu rozhodnutiu a dôveryhodnosť osoby navrhovateľa explicitne nespochybnil, je podľa najvyššieho súdu v rozpore s pravidlami súdneho prieskumu. Preto bolo potrebné konštatovať, že krajský súd mal aj vzhľadom na námietky navrhovateľa uplatnené v správnom konaní ohľadne problémov s tlmočením skúmať, či tieto neboli spôsobilé spochybniť zákonnosť napadnutého rozhodnutia odporcu a či práve problémy s tlmočením neboli dôvodom, prečo navrhovateľ vystupoval pod rôznymi identitami.

Iné rozpory vo vyjadreniach navrhovateľa totiž najvyšší súd nevidel, pričom opätovne dáva do pozornosti názor najvyššieho súdu vyjadrený v rozsudku sp. zn. 1Sža 9/2007 zo dňa 16.10.2007, podľa ktorého pre posúdenie dôvodnosti žiadosti o azyl je rozhodujúci vstupný pohovor.

Pre úplnosť treba dodať, že pre posúdenie dôvodnosti žiadosti o azyl je rozhodujúci taký vstupný pohovor, pri ktorom neexistujú žiadne pochybnosti o tom, že navrhovateľ porozumel otázkam, ktorému mu boli kladené, porozumel samotnému zmyslu konania, ktorá sa vedie a jeho vyjadrenia, odpovede na otázky vrátane údajov o osobnom stave (uvedení mena, priezviska, dátumu narodenia, bydliska, atď.) boli riadne pretlmočené.

V danom prípade navrhovateľ už v priebehu správneho konania namietal problémy s tlmočením, ako uviedol plne porozumel až tlmočníkovi počas pohovoru dňa 10.2.2011, kedy bol vykonaný pohovor dvojitém tlmočením z tibetského do holandského jazyka a následne do slovenského jazyka. Zdôraznil, že išlo o jediný pohovor, počas ktorého mohol

komunikovať vo svojom rodnom jazyku, pričom počas pohovoru uviedol, že chyby v jeho mene, priezvisku a bydlisku spôsobila čínska tlmočnica.

Ako dôkaz predložil vyjadrenie doc. Mgr. M. S. (čínska a tibetská verzia mena) zo dňa 12.12.2011. Toto vyjadrenie síce odporcovi ani krajskému súdu nebolo známe, preto im nebolo možné vyčítať, že sa ním nezaoberali, na strane druhej, jedná sa o dokument, ktorý je spôsobilý potvrdiť vyjadrenia navrhovateľa, ktoré produkoval už v správnom konaní (problémy s tlmočením), preto odvolací súd dospel k záveru o potrebe zmeny rozsudku krajského súdu (§ 220 OSP) tak, že rozhodnutie odporcu je potrebné zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

Konanie a rozhodovanie súdu o opravnom prostriedku podanom proti rozhodnutiu odporcu o neudelení azylu je konaním o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia podľa V. časti OSP a nie je pokračovaním administratívneho konania. Nie je preto úlohou prvostupňového súdu, ale ani odvolacieho súdu dopĺňovať vecnú či právnu argumentáciu rozhodnutia odporcu a nie je jeho úlohou ani vykonávať dokazovanie na skutočnosti, ktorých zistenie je podmienkou zistenia skutočného stavu veci už v administratívnom konaní. Preto nebolo dôvodné rozhodnutie krajského súdu zrušiť a vrátiť vec na nové posúdenie súdu, ale odvolací súd dospel k záveru, že je dôvodné prvostupňové súdne rozhodnutie zmeniť tak, že rozhodnutie odporcu zrušuje a vec mu vracia na nové konanie.

Najvyšší súd Slovenskej republiky považuje za potrebné, aby sa odporca v ďalšom konaní zameril na zistenie postavenia občanov Čínskej ľudovej republiky, ktorí síce nie sú členmi žiadnej politickej strany, ale verejne vyjadrujú politické názory, v danom prípade protibetské myšlienky. Úlohou odporcu bude zistiť, aké sú postoje štátnych orgánov k šíriteľom takýchto myšlienok, či a aké tresty hrozia šíriteľom takýchto myšlienok a súčasne doplniť dokazovanie o aktuálnu situáciu v krajine pôvodu navrhovateľa, a to aj z pohľadu existencie podmienok pre poskytnutie doplnkovej ochrany.

Čo sa týka možného prenasledovania navrhovateľa z dôvodu vykonávania aktivít (roznášanie letákov s takýmito myšlienkami), odkazuje najvyšší súd na svoje rozhodnutie sp. zn. 1Sža 56/2010 zo dňa 13.7.2010, v ktorom riešil otázku, či sympatizantov politickej strany, ktorí roznášali letáky je možné považovať za prenasledovaných za politické názory v zmysle zákona o azyle) a rovnako aj v tomto prípade považuje za *dôležité, aby odporca*

v ďalšom konaní posúdil ako kvalifikovať prípady, keď žiadateľa o azyl síce objektívne nie je možné považovať za príslušníka určitej politickej, náboženskej či inej vrstvy obyvateľstva v krajine pôvodu, je však nepochybné, že z určitých dôvodov je štátnymi orgánmi tejto krajiny s uvedenou vrstvou obyvateľstva spojovaný a je preto diskriminovaný alebo prenasledovaný.

Súd pritom poznamenáva, že vzhľadom na navrhovateľom vyslovené obavy zo zatknutia pre svoje aktivity v prospech protibetských myšlienok bude potrebné vyhodnotiť tieto tvrdenia po doplnení dokazovania o aktuálne informácie o krajine pôvodu aj z pohľadu vyhodnotenia opodstatnenosti jeho strachu.

V ďalšom konaní preto odporca posúdi, či navrhovateľom uvádzané dôvody nie sú dôvodom pre udelenie azylu pre obavy z prenasledovania z dôvodu zastávania a sympatizovania s určitými politickými názormi.

Úlohou odporcu bude v ďalšom konaní sa podrobne zaoberať dokumentmi, ktoré navrhovateľ krajskému súdu ako aj odvolaciemu predložil na podporu svojich tvrdení o dôveryhodnosti svojej osoby, ako aj o strachu z prenasledovania za aktivity - podieľaní sa na tvorbe letáku a jeho rozdávaní s obsahom: „Nech žije Dalajláma, Nech pustia Pančenlámu na slobodu“ pred odchodom z krajiny v roku 2010. Úlohou odporcu bude overiť pravosť dokumentov, ktoré posúdi po predložení originálov dokumentov, ktoré podľa vyjadrenia navrhovateľa sú v dispozícii zástupkyne navrhovateľa, a po preklade a posúdení ich obsahu doplní informácie o krajine pôvodu navrhovateľa tak, aby tieto spĺňali nasledujúce požiadavky: a to, že

informácie o krajine pôvodu použité vo veci medzinárodnej ochrany musia byť v maximálnej miere (1)relevantné, (2) dôveryhodné a vyvážené, (3) aktuálne a overené z rôznych zdrojov, a (4) transparentné a dostupné.

Až po doplnení dokazovania uvedeným smerom, odporca rozhodne o žiadosti navrhovateľa o udelenie azylu resp. doplnkovej ochrany v zmysle zákona o azyle.

O trovách konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 250k ods. 1 OSP v spojení s § 224 ods. 2 OSP a § 246c OSP tak, že navrhovateľovi, ktorý mal úspech

vo veci náhradu trov konania nepriznal, nakoľko právna zástupkyňa navrhovateľa si trovy konania neuplatnila a v lehote podľa § 151 ods. 1 OSP ich ani nevyčíslila.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

V Bratislave 14. februára 2012

JUDr. Igor Belko, v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia:

Ľubica Kavivanovová